



Uaktsom ordlyd?

Gjennomføringen av e-handelsdirektivet artikkel 14 i et klarspråkperspektiv

04.06.19

Wiersholm

Introduksjon

- › Masteroppgave ved Universitetet i Oslo, juridisk fakultet.
- › Belyse generelle lovtekniske utfordringer ved gjennomføringen av EØS-direktiver gjennom å se på ett konkret tilfelle.
- › E-handelsdirektivet artikkel 14: Ansvarsfrihet for «nettverter».
- › Direktivbestemmelsens vilkår om at nettverten ikke har «actual knowledge» eller «awareness».
- › Gjennomføringen i norsk rett: «Forsett» og «grov uaktsomhet», ikke «kunnskap».

Vilkårene om «actual knowledge» og «awareness»



- › Hvilke handlingsalternativer nettparten får som følge av opplysningene.
- › Avveining av ulike interesser og rettigheter: Hvilken rolle skal nettpartene ha i motarbeidelsen av ulovlig innhold?
- › Hensynet til ytringsfriheten.
- › Ikke generell kontroll med innholdet. E-handelsdirektivet artikkel 15 og forbudet mot generelle overvåkingsplikter.
- › For e-handelsdirektivet artikkel 14: Kan nettparten motarbeide det ulovlige innholdet uten å utøve generell kontroll?
- › Momenter i vurderingen: Er konkret og tidsmessig begrenset ulovlig forhold eller risikoen for det etablert? Er kunnskapen tilstrekkelig til å identifisere brukerne eller informasjonskildene?

«Actual knowledge» og «awareness» vs. «forsett» og «grov uaktsomhet»



› Andre rettspolitiske begrunnelser.

- For «actual knowledge» og «awareness» er ikke bebreidelse det sentrale, men å hindre generell kontroll av hensyn til ytringsfrihet.

› Vilkåret om uaktsomhet og «awareness»-vilkåret: Ingen synlige ulikheter.

- Fordi uaktsomhetsbegrepet er fleksibelt.
- Aktsomhetsgraden avviker derimot fra direktivet.
- Aktsomhetsgraden fører til ansvar i færre tilfeller enn direktivbestemmelsen - ikke i strid med minimumsdirektivet.

«Actual knowledge» og «awareness» vs. «forsett» og «grov uaktsomhet»



- › Flere ulikheter mellom «actual knowledge» og «forsett»
 - «Actual knowledge»: Motarbeide ulovlig innhold uten generell kontroll, ikke vurdering av motivasjon eller vilje.
 - Sannsynlighetsforsettet: Direktivet krever faktisk kunnskap, overveiende sannsynlig ikke tilstrekkelig.
 - «Actual knowledge»: Forekomst og styrke av kunnskap relevant, men ikke uttømmende. Hvilke omstendigheter rundt den ulovlige handlingen nettverten er kjent med.
 - «Forsett»: Alle ledd i straffebudets beskrivelse av den straffbare handling, men ikke de enkelte ledd i begivenhetsutviklingen.
 - Forsettbegrepet er videre enn direktivets vilkår. Sentralt fordi dette er en ansvarsfrihetsbestemmelse.
 - Forskjell ved rettsuvidenhet: «Actual knowledge» viser også til kunnskap om ulovlighet/rettsregler.

Konsekvenser av ordlyden



- › Minimumsdirektiv.
- › Tradisjonell forståelse av forsett oppfyller ikke direktivets krav.
- › Presumsjonsprinsippet/prinsippet om EØS-konform tolkning og straffeloven § 2: Innskrenkende tolkning.
- › Aktsomhetsgrad ikke hensiktsmessig i lys av uttalte formål ved gjennomføringen.
- › Bruken av «forsett» og gjennomføringsbestemmelsens evne til å veilede og informere leseren.

Gjennomføringsbestemmelsens evne til å veilede og informere leseren



- › «Forsett» og «grov uaktsomhet» i utgangspunktet «klart lovspråk». Gir likevel feilaktig inntrykk av rettsregelens innhold.
- › Fastleggelsen av vilkårene i EU-retten vil fremdeles ha betydning for tolkningen av den norske gjennomføringsbestemmelsen.
- › Til dette kommer at tolkningsstilen i EU er autonom og dynamisk.
- › Bruken av «forsett» i e-handelsloven § 18 skaper ikke bare usikkerhet om anvendelsen av denne bestemmelsen.
- › Usikkerheten dette skaper blir ikke mindre problematisk av at vi er på strafferettens område.

Den generelle problemstillingen

- › Et klarspråkproblem i møte med den autonome og dynamiske EU-retten.
- › Innarbeidede juridiske begreper ved gjennomføring av EØS-direktiver.
- › Rettstilstanden i EU kan vanskelig «fanges» i et fastlagt nasjonalt juridisk begrep.
- › Nasjonal tilpasning og presist meningsinnhold øker risikoen for feilaktig gjennomføring, eller i hvert fall for ordlyd som skaper usikkerhet.

